

DEN RØDE TRÅD I IDRÆT

Hvorfor bør den røde tråd implementeres allerede i indskoling, og hvordan får du succes med opbygningen? Bliv inspireret, få gode råd og kom på workshop!

Idrætsundervisningen mangler

RØD TRÅD I INDSKOLINGEN

Idrætsfaget nedprioriteres ofte, når der skal skabes en rød tråd med en tydelig faglig progression fra 0.-9. klasse. Allerede i indskoling skal der gøres en indsats, så eleverne får en positiv og læringsorienteret tilgang til idræt, mener Torben Hansen, udviklingskonsulent i Dansk Skoleidræt.

Efter indførelsen af prøven i idræt oplever idrætslærerne et større behov for at skabe sammenhæng og meningsfuld progression i idrætsfaget. Det viser rapporten "Status på IdrætsFaget 2018", der er udgivet af UC SYD. Samme rapport viser, at der er en tendens til, at det er ved de højere klassetrin, at idrætslærerne i høj grad samarbejder om bl.a. planlægning af forløb i klassen set i forhold til de lavere klassetrin.

At skabe en rød tråd i idrætsundervisningen hele vejen igennem skoletiden synes ikke lige naturligt for alle idrætslærere. Det kræver en fælles tilgang til faget og et højt prioriteret sam-

arbejde blandt idrætslærerne på de forskellige klassetrin. Det er et af budskaberne fra Torben Hansen, der er udviklingskonsulent i Dansk Skoleidræt, og som Idræt i Skolen har sat til at uddybe, hvad en rød tråd i idrætsundervisningen skal være godt for, og hvilke udfordringer, der kan være forbundet med dette arbejde.

Underkendelse af uddannede idrætslærere

- En rød tråd i idrætsundervisningen er vigtig. Den giver en faglig sammenhæng fra 0.-9. klasse. I Børne- og Undervisningsministeriets vej-

ledning til idræt og i Fælles Mål er der allerede indtænkt progression, og forslag til, hvordan man kan arbejde med idrætsfaget. Det er et godt afsæt til, at skolerne kan skabe en rød tråd, der er tilpasset de lokale forhold. Derudover skal en rød tråd sikre kvaliteten i faget, og det er her idrætslærerne og det enkelte idrætslærerteam kommer på banen, fortæller Torben Hansen.

Han arbejder løbende med nye idéer og projekter til idrætsfaget, og er med til at udvikle undervisningsmaterialer til alle klassetrin. Derfor er han bevidst om de udfordringer, der kan opstå på skolerne i udviklingen af nye tiltag. Det kræver nemlig både tid, ressourcer og opbakning fra ledelsen, før en skole får succes med den røde tråd.

Det siger Børne- og Undervisningsministeriets undervisningsvejledning om den røde tråd og årsplaner:

Tilrettelæggelsen af årets idrætsundervisning kan foregå i et samarbejde med faggruppen om hele skoleforløbets idrætsundervisning og den røde tråd fra 1.-9. klasse, for en afdeling/et trin i trinforløb, for indskoling, mellemtrin og/eller udskoling eller for en enkelt årgang. Det vigtige i tilrettelæggelsen er, at man har for øje, hvilke kompetencer eleverne kommer med fra deres sidste trinforløb i idræt, og hvilke kompetencer man ønsker at give dem ift. næste trinforløb. Dette kan gøres ved at se på kompetencemålene og de dertilhørende færdigheds- og vidensområder, lige såvel som det kan gøres i samarbejdet mellem idrætslærerne på tværs af årgangene. I arbejdet med den røde tråd, årsplaner og forløbsplaner kan idrætslærerne opnå nye samarbejdsmuligheder for at øge kvaliteten i idrætsundervisningen på både den korte og den lange bane.

På den korte bane kan fokus fx være på

- at hvert undervisningsforløb rummer mulighed for, at eleverne arbejder med læring i, om og gennem bevægelse.
- at hvert undervisningsforløb fokuserer på at inddrage fagord og fagbegreber som en aktiv del af idrætsundervisningen.

På den lange bane kan fokus fx være på

- at skabe en tydelig rød tråd, hvor der er en øget sammenhæng mellem indhold og form indenfor et udvalgt idrætsområde til både indskoling, mellemtrin og udskoling.
- at skabe et sammenhængende undervisningsforløb, som giver eleverne længere tid til at lære det valgte indhold og tema.

Idrætsfaget er et særligt rum, og det kræver den linjefagsuddannede idrætslærers særlige faglighed og didaktiske kompetencer at kunne orkestrere undervisningen for indskolingsbørn.

- Torben Hansen, udviklingskonsulent i Dansk Skoleidræt

- Hvis arbejdet med den røde tråd i idrætsfaget skal have gode vilkår, kræver det tid, resourcer og fokus på idrætslærernes kompetencer. Hvis det eksempelvis ikke er uddannede idrætslærere i indskolingen, der tager sig af undervisningen, og de samtidig ikke bliver involveret i drøftelser med idrætsfagteamet, så kommer den røde tråd til at mangle, når der ikke er nogen videndeling på tværs, siger han.

- Hvis dansklæreren underviser i idræt, selv om dansklæreren ikke er uddannet idrætslærer, så er det muligvis fordi, ledelsen gerne vil skabe nogle trygge læringsrammer. Men idrætsfaget er et særligt rum, og det kræver den linjefagsuddannede idrætslærers særlige faglighed og didaktiske kompetencer at kunne orkestre undervisningen for indskolingsbørn og samtidig have viden om, hvad de skal lære på den lange bane og have øje for Fælles Mål. Hvis ledelsen og idrætslærerne først prioriterer udviklingen af en faglig rød tråd, når eleverne starter i udskolingen, så har de måske haft seks års idræt forinden, hvor de ikke rigtig har lært noget, og hvor der er skabt en anden undervisningskultur og helt andre krav, end der kommer i udskolingen. Det skaber rigtig svære betingelser for både idrætslærere og elever, fortæller Torben Hansen.

Idrætslærere på listesko

Ifølge Torben Hansen er idrætsfaget også for-

bundet med en masse traditioner, der kan være med til at besværliggøre implementeringen af en rød tråd. Derfor mener han, at det er vigtigt, at idrætslærerne tør stille spørgsmålstejn og være kritiske over for den nuværende undervisning for at lykkes med en rød tråd.

- Man kan ligeså godt allerede i indskolingen vænne eleverne til, at idrætsfaget ikke er en tilfældig sammensætning af aktiviteter og et fag, der først bliver seriøst efter 6. klasse. I idræt skal eleverne lære, hvordan man er sammen i idrætsaktiviteter og de skal kunne indgå i fællesskaber. Derudover er det vigtigt, at eleverne er nysgerrige på faget, at de lærer om de udtalte og udtalte regler, der finder sted, når vi er sammen, og at de ikke for tidligt får et mindset eller en identitet, hvor de siger, "idræt er bare slet ikke noget for mig". Der skal være en fælles enighed om, hvordan man arbejder med faget på skolerne og i idrætsfagteamet for at kunne skabe den røde tråd og gøre idræt til et dannelsesfag. I den forbindelse kan det være en udfordring, at nogle lærere er formet af traditioner, rutiner og vaner, hvis de ikke harmonerer med Fælles Mål, eller hvis en skole har en familær kultur, og ikke er vant til videndeling. Så kan man som lærer komme til at gå på listesko og blive bange for, at det kan virke som kritik, hvis man stiller spørgsmålstejn ved undervisningen og andres faglighed, fortæller Torben Hansen.

Tid og en faglig vision

Rom blev ikke bygget på en dag, og at skabe en rød tråd kræver både tid, vilje og tålmodighed. Ifølge Torben Hansen er det derfor vigtigt at tage et skridt ad gangen, hvis idrætslærerne på en skole skal kaste sig ud i det.

- Det er vigtigt, at der allokeres timer til idrætsfagteamet, og at skolen finder en tovholder, hvis man starter helt fra bunden med en rød tråd. Derudover skal der defineres en faglig vision med idrætsfaget, så skolen og idrætslærerne ved, hvor de vil hen med faget. Lavpraktiske opgaver kan hurtigt komme til at fylde, men det går ud over alle de faglige snakke, så det er vigtigt at have fokus på den faglige vision, når idrætslærerne udvikler en rød tråd, siger Torben Hansen.

- Så er tid også en vigtig faktor. En rød tråd bliver ikke udviklet over et år. Det kan sagtens tage tre år. At skabe en rød tråd kan hurtigt blive en stor mundfuld, så det er bedre at afprøve nogle få forløb på en god måde end mange forløb, der ikke har nogen særlig værdi, siger Torben Hansen. ○

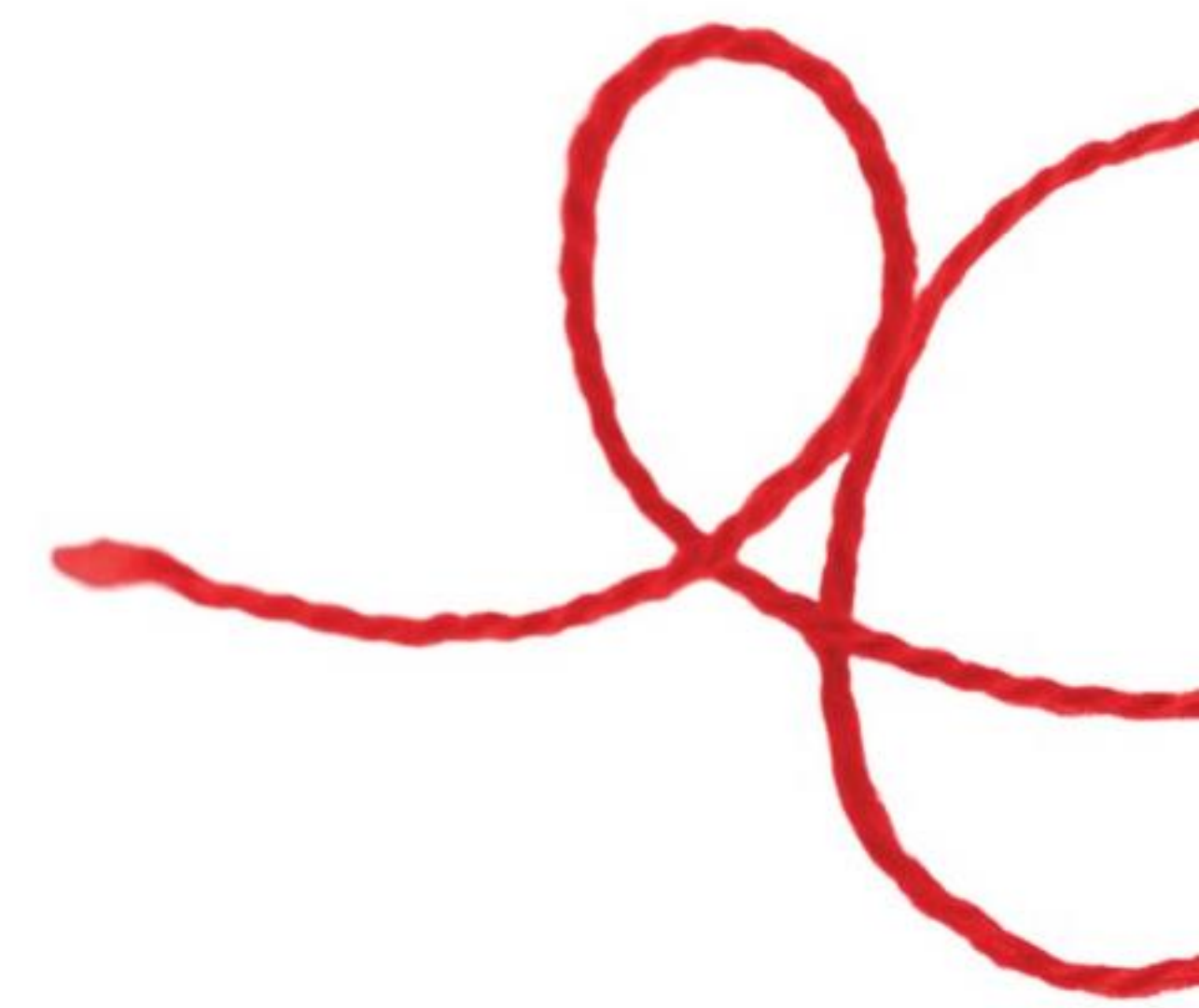

INDBLIK | Tekst: Kirsten Abild Nissen, kan@skoleidraet.dk Foto: Hung Tien Vu og Andreas Brøns Riise

HER ER IDRÆT BLEVET ET VIDENSFAG

- også i indskolingen

Bekymringer om motorisk dårlige elever i idræt hobede sig op, og Rikke Klokke Grønning, idrætslærer på Holluf Pile Skole i Odense, gik sammen med sin idrætskollega til ledelsen. De ville skabe en rød tråd i undervisningen allerede fra første klasse. Derfra gik det stærkt. Frustrerede idrætslærere blev til engagerede idrætslærere og et faglokale fyldt med glad larm har skabt rammerne for et uundværligt idrætsunivers.

- Det skaber en dominoeffekt, når vi fortæller hinanden, hvad der virker godt på de forskellige årgange.

Rikke Klokke Grønning's stemme er fyldt med begejstring, da hun fortæller om, hvordan idrætslærerne på Holluf Pile Skole i Odense sidste skoleår startede på at skabe en rød tråd i idrætsundervisningen, der starter helt nede i indskolingen. Det har kostet penge, tid og mod,

men vigtigst af alt videndeling blandt idrætslærerne på de forskellige årgange.

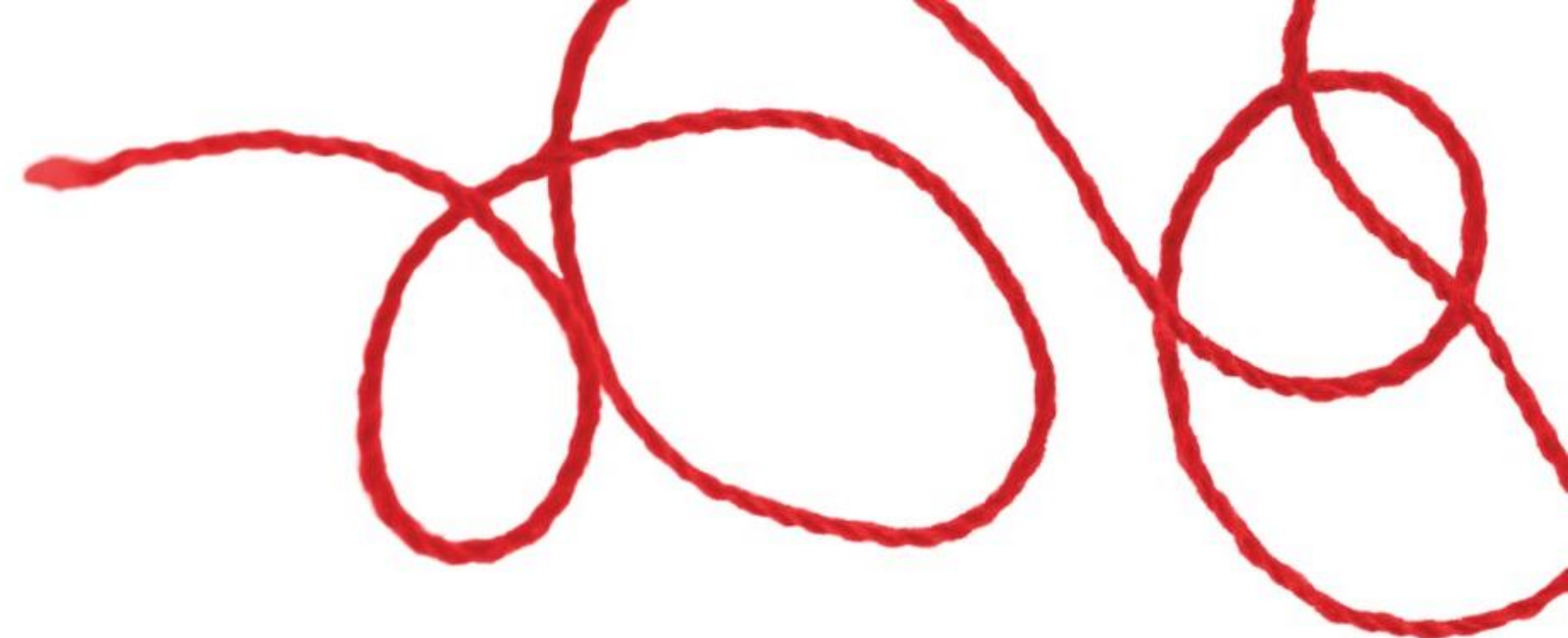
- Da jeg blev ansat på Holluf Pile Skole, var det kun som idrætslærer og dansklærer i udskolingen. Et skoleår fik mine kolleger og jeg et kæmpe chok, da vi fik en klasse, som ikke kunne de basisting, vi havde en helt klar forventning om, at de skulle kunne. Eleverne havde svært ved at slå kolbøtter og gribe en bold. De

var motorisk dårlige, og samtidig var vi bekymrede for deres kropsbevidsthed. Jeg gik derfor med en idrætskollega til ledelsen, fordi eleverne ville få svært ved at lære det, de skulle kunne til prøven i niende klasse, fortæller Rikke Klokke Grønning.

Ledelsen lyttede og en større proces blev igangsat. Rikke Klokke Grønning og en kollega fik begge timer i indskolingen og på mellem-

Med et faglokale bliver det enormt let at løfte kvaliteten af vores undervisning, gøre idræt til et vidensfag og skabe refleksioner og dermed synlig læring for både de små og de store elever.

- Rikke Klokke Grønning, idrætslærer på Holluf Pile Skole i Odense

trinnet, så de kunne observere, inspirere og fortælle de andre idrætsskolleger om forventningerne til, hvad eleverne skal kunne på de forskellige klassetrin. På den måde blev der skabt fundament for at udvikle en rød tråd i idrætsundervisningen fra 1.- 9. klasse.

- Da vi også fik idrætstimer i de yngste klasser, fik vi et godt indblik i, hvordan vi kunne videreudvikle idrætsundervisningen på alle klassetrin, og på vores møder med idrætsfagteamet gav vi vores kolleger nogle benspænd. F.eks. hvad der forventes, at eleverne skal kunne allerede i indskoling og vigtigheden af, at vi arbejder med temaer og planlægger ud fra indholdsområderne. Derudover fik vi faghæftet og kompetencemålene på dagsordenen og italesat, at idræt er et vidensfag og ikke kun et aktivitetsfag. Så vi kom i indskoling og på mellemtrinnet med noget viden, men fik også selv en masse indsigt og viden, siger Rikke Klokke Grønning.

Faglokale skaber kvalitet

Ifølge Rikke Klokke Grønning kommer en skole langt med dedikerede idrætslærere og viden i arbejdet med den røde tråd i idrætsundervisningen. Men hun mener, at de fysiske rammer også er vigtige for at skabe engagement blandt lærere og elever i idrætstimerne.

- Vores idrætshal er blevet lavet om til et faglokale, hvor vi nu har en projektor, et whiteboard og tretten teoretiske modeller, der hænger på væggene, og som kan bruges af alle idrætslærere på alle klassetrin. Det er blevet naturligt for selv indskolingseleverne, at vi tager timeouts, hvor vi går hen og ser på eksempelvis koordinationstrappen eller vores muskel-

mand og finder ud af, hvad vi har lært, hvad vi skal øve os på, og hvilke muskler vi har brugt. Med et faglokale bliver det enormt let at løfte kvaliteten af vores undervisning, gøre idræt til et vidensfag og skabe refleksioner og dermed synlig læring for både de små og de store elever. Mine idrætskolleger er bl.a. engagerede, fordi idræt ikke længere bare er et aktivitetsfag, hvor eleverne skal passe sig selv, fortæller Rikke Klokke Grønning.

Uvisheden er væk

Tidligere kunne Rikke Klokke Grønning gå frustreret fra idrætstimerne. I dag er frustrationen skiftet ud med arbejdsglæde, som hun mener opstår, når fx den røde tråd i undervisningen er etableret.

- Vi har fået nogle bedre idrætstimer med mere ro, og den larm, der er, er glad larm. Nogle af de elever, der ikke har været så kropslige før, de "shiner" på en anden måde, fordi vi har fået teori ind i undervisningen, som får dem til at deltage i undervisningen. Der er ikke længere nogen uvished om, hvad vi skal i timerne, fordi vi som idrætslærere viser, at vi har styr på det, og vi føler, at vores fag er vigtigt - blandt andet fordi, vi har fået et faglokale. Jeg går ikke frustreret fra undervisningen mere, og jeg glæder mig hver gang til idræt ligegyldigt, hvilket klassetrin jeg har. En rød tråd er vigtig, fordi den skaber trivsel, giver arbejdsglæde, fordybelse og noget ro, når det først kører, fortæller Rikke Klokke Grønning. ○

På Holluf Pile Skole i Odense er teoretiske modeller med til at skabe en rød tråd i idræt på alle klassetrin.

Skab
sammenhæng,
overblik og
progression

Workshops i **DEN RØDE TRÅD** i idrætsundervisningen

I disse workshops bliver du og dine idrætsskolleger klædt på til, at I kan skabe jeres egen dynamiske røde tråd i idrætsundervisningen.

Du får:

- værktøjer til at skabe en rød tråd i idrætsundervisningen på egen skole
- mulighed for at udveksle erfaringer med andre idrætslærere
- viden om vigtigheden af en sammenhængende idrætsundervisning fra 0.-9. klasse
- viden om temabaseret undervisning og fordelene ved længerevarende forløb
- arbejdstid med vejledning, hvor du og dine kolleger kan arbejde med jeres røde tråd

- vejledning i at videreformidle jeres arbejde til de øvrige idrætsskolleger på skolen

Idrætsteamet får inspiration til at:

- arbejde med en fælles retning og et fælles mål for jeres idrætsundervisning
- arbejde med en fælles kultur, som I vil have i idrætstimerne
- styrke den idrætsfaglige dialog og koordineret jeres forståelser

Vi anbefaler, at I deltager med mindst to lærere pr. skole.

Forløbet består af to workshops. I perioden mellem de to workshops har deltagerne mulig-

OM DE TO WORKSHOPS:

Målgruppe: Idrætslærere.

Tid: 2 timer pr. workshop.

Antal deltagere: Mindst to lærere pr. skole.

Forløbet består af to workshops. De første workshops afholdes online d. 13. april og d. 27. april fra kl. 13:00 - 15:00

Tilmeld dig på

www.skoleidraet.dk/kurser

hed for at præsentere resten af skolens idrætslærere for deres arbejde fra workshop 1, så alle bliver involveret i processen og har mulighed for at give feedback. På workshop 2 understøttes deltagerne i at udarbejde en dynamisk plan for arbejdet med den røde tråd i idrætsundervisningen på egen skole.

Inden første workshop vil du modtage et link til et spørgeskema omkring jeres idrætsundervisning på skolen. Det skal give os viden om, hvor I står, inden vi starter.

Bemærk: De to workshops foregår online. 🌐